

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»: ключові аспекти
Добідовська Яна, к.ю.н., заступник керівника Проекту, старший експерт радник з питань європейського законодавства

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Характеристика та основні положення

Прийняття - 18.05.2017

Набрання чинності - 04.04.2018

Закон встановлює вимоги до організації державного контролю харчових продуктів, кормів та тварин представниками єдиного контролюючого органу - **компетентного органу**.

Законом визначені **загальні вимоги до здійснення державного контролю** з метою перевірки виконання операторами ринку харчових продуктів, кормів, тварин вимог законодавства, у сфері безпеки харчових продуктів та кормів, здоров'я та благополуччя тварин.

Вдосконалення системи
контролю безпеності
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Компетентний орган має право надавати **уповноваженим особам** повноваження щодо здійснення **окремих заходів державного контролю**, але за умови, що такі особи **відповідають вимогам**, які встановлені Законом.

Вдосконалення системи
контролю безпеності
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Уповноважені особи це:

1) офіційні ветеринарні лікарі – можуть здійснювати повноваження державного ветеринарного інспектора на визначених потужностях у межах Закону;

2) уповноважені ветеринари – можуть здійснювати державний контроль живих тварин у визначених господарствах;

3) працівники бійні, що уповноважені здійснювати обов'язки помічника державного ветеринарного інспектора, - можуть здійснювати обов'язки помічника щодо державного контролю свіжого м'яса птиці та зайцеподібних, але лише у рамках технічної допомоги;

4) уповноважені лабораторії та референс-лабораторії – можуть здійснювати лабораторні дослідження, відбір зразків у межах Закону.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

Проект фінансується ЄС

A project funded by the EU

Фаховий державний контроль і вимоги до посадових осіб компетентного органу та державних ветеринарних інспекторів

Закон встановлює **фаховий державний контроль** щодо посадових осіб компетентного органу (обов'язок **підвищення кваліфікації** у визначених Законом сферах). Також, Закон встановлює кваліфікаційні вимоги до державних ветеринарних інспекторів (**вища освіта** в галузі ветеринарної медицини, постійне **підвищення кваліфікації** відповідно до своєї компетенції).

Основні обов'язки державних інспекторів та державних ветеринарних інспекторів

- 1) **показувати документи**, які підтверджують їхню особу та їхні повноваження на проведення заходів державного контролю;
- 2) **оформляти і надавати документи**, пов'язані із здійсненням заходів державного контролю;
- 3) **не розголошувати інформацію з обмеженим доступом**. Окрім випадків, що передбачені Законом.

Вдосконалення системи
контролю безпечності
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Державний контроль

Державний контроль **ґрунтується на ризик-орієнтованому підході** та повинен здійснюватися з періодичністю, що є достатньою для досягнення цілей контролю.

Кількість перевірок конкретного оператора ринку **залежатиме від ризику**, який становить його діяльність.

Основа категоризації міститься в Законі та **буде впроваджена відповідним підзаконним актом.**

Заходи державного контролю

Заходи державного контролю умовно поділяються на **три категорії**.

1) заходи, що здійснюються на кордоні: **документальна перевірка, перевірка відповідності та фізична перевірка**;

2) заходи, що можуть здійснюватися щодо потужностей: **аудит, інспектування, передзабійний та післязабійний огляд**;

3) інші заходи, що можуть проводитися для виконання цілей державного контролю: **відбір зразків та лабораторне дослідження**.

Також, у межах заходів державного контролю здійснюється **державний моніторинг**.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Заходи державного контролю **здійснюються без попередження** (повідомлення) оператора ринку, окрім аудиту (**щонайменше за 3 робочі дні до проведення**) та інших випадків, коли таке попередження є необхідною умовою забезпечення ефективності державного контролю.

Один і той самий державний інспектор **не може здійснювати аудит двічі поспіль** на одній і тій самій потужності.

Закон містить опис того, що має перевірятися під час аудиту та інспектування потужностей операторів ринку:

1) **аудит** – перевірка безперервності та ефективності застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах HACCP, та постійно діючих процедур, розроблених оператором ринку з метою дотримання гігієнічних вимог;

2) **інспектування** – перевірка дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин та перевірка відповідності їхньої діяльності іншим вимогам Закону (щодо гігієни, плану коригувальних дій та ін.).

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Прозорість та конфіденційність

Компетентний орган здійснює свою діяльність **на засадах прозорості та конфіденційності**.

Елементи прозорості:

- 1) оприлюднення** на офіційному веб-сайті узагальнену інформацію щодо результатів заходів державного контролю;
- 2) повідомлення** про виявлення харчових продуктів та/або кормів, що є загрозливими для здоров'я людини та/або тварини.

Елемент конфіденційності:

нерозголошення інформації з обмеженим доступом. Проте захист такої інформації не є перешкодою для розповсюдження компетентним органом інформації, яка стосується прозорості його діяльності.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Лабораторні дослідження

Лабораторні дослідження здійснюють уповноважені лабораторії. Уповноваженими лабораторіями можуть бути:

- 1) акредитована лабораторія:** уповноважена компетентним органом для цілей державного контролю;
- 2) референс-лабораторія:** акредитована лабораторія, уповноважена компетентним органом як референс-лабораторія.

Вдосконалення системи
контролю безпеності
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

У сфері планування державного контролю Закон передбачає:

- довгостроковий план державного контролю;
- щорічний план державного контролю;
- щорічний звіт про виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю;
- план дій в умовах надзвичайних обставин, пов'язаних із харчовими продуктами та кормами.

Вдосконалення системи
контролю безпечності
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Державний контроль на кордоні та щодо країн-експортерів

Закон встановлює вимоги щодо ввезення (пересилання) вантажів із продуктами на митну територію України, щодо транзиту вантажів із продуктами через територію України, щодо спеціальних умов імпорту харчових продуктів та кормів.

Також, прописані перевірки вантажів на кордоні, їхні умови та правила проведення з можливими варіантами наслідків. У тому числі написані вимоги до прикордонних інспекційних постів, митних складів та складів у вільних митних зонах.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Законом встановлено, що ввезення (пересилання) на митну територію України вантажів із харчовими продуктами тваринного походження дозволяється **тільки через призначені прикордонні інспекційні пости**, які розташовуються на державному кордоні України.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Однією з переваг Закону є те, що вимоги до **міжнародного сертифікату** є ідентичні вимогам, що містяться у законодавстві ЄС!

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Фінансування

Державний контроль **фінансується за рахунок державного бюджету.**

Проте є певні винятки, коли фінансування здійснюється **за рахунок операторів ринку:**

- 1) контроль імпортованих вантажів (окрім контролю в межах щорічного плану державного моніторингу);
- 2) передзабійний і післязабійний огляд;
- 3) позапланові заходи держконтролю.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Відповідальність

Встановлено **відповідальність операторів ринку** (юридичні особи та фізичні особи-підприємці) за порушення Закону та законодавства про харчові продукти та корми. **Штрафи** за вчинені порушення є **фіксованими** та розраховуються у прив'язці **до мінімальної заробітної плати**.

У певних випадках оператори ринку звільняються від сплати штрафу.

Справи про порушення Закону **розглядаються компетентним органом або його територіальними органами**.

Закон встановлює **перехідний період у 3 роки** щодо певних його положень:

- щодо **лабораторій**, які можуть здійснювати лабораторні дослідження (випробовування);
- щодо **права компетентного органу надавати повноваження:**

- 1) державного ветеринарного інспектора;
- 2) офіційного ветеринарного лікаря;
- 3) помічника ветеринарного інспектора.

Закон містить **перехідний період у 5 років** щодо певних його положень:

- щодо призначених прикордонних інспекційних постів та пунктів пропуску на державному кордоні України;
- щодо повідомлення про надходження вантажів;
- щодо мови заповнення міжнародного сертифіката.

Також, Законом вносяться певні зміни до **Митного кодексу України** та **деяких законів** у сфері безпеки харчових продуктів.

*Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні*

Проект фінансується ЄС

*Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine*

A project funded by the EU

Дякую за увагу!

